

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajut6riale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri externe 12 fl. v. a. pe unu anu s6u 2 1/3 galbini mon. sun6t6ria.

Anulu XXXIV.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 8.

Brasiovu 8 Februaru 27 Ianuariu

1871.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Brasiovu 7 Febr. 1871.

Situatiunea esterna se delin6a in delegatiunea senatului imperialu tienuta in Pest'a in 30 Ianuariu a. c., la desbaterea generala asupra extraordinariului bugetului de resbelu, tocma din punctulu rezultateloru, ce potu esi din neutralitatea Austriei. Comisiunea finantiale, adica, sterse 24 milione din celea 60, care le pretindea regimulu c6a extraordinariu, pentru armare, lasandu numai 36 de milione in locu.

Klaczko, unu publicistu polonu, care fuse chiamatu de c. Beust c6a consiliariu in ministeriulu de externe in Vien'a, inse -si dode demisiunea din caus'a unei cuventari francesofile tienute in diet'a gali tiana in 30 Aug. 1870, vorbi fara reserva despre consecintiele neutralitatii si prin urmare despre situatiunea Europei in chipulu urmatoriu, demnu de a fi luatu la seri6sa atentiune:

„Spectacululu, dice Klaczko, celu dode Austri'a sub decursulu conflictului pruso-francesu sta inaintene fara ecsemplu in istoria. Abia inainte de ac6sta cu 5 ani Prusi'a armata in contra n6stra st6a in pasurile cele anguste ale Boemiei. Unu barbatu anglesu numise acelu resbelu celu mai fara de conscientia din cate s'au purtatu vreo data. Prusi'a st6a in aliantia cu dusmanulu italianu, si nu voiu a spune (scimu), ca pe care dusmanu internu se mai incerc6a alu atiti6a. Nu Bismark a impededatu deplin'a lovitura in anim'a Austriei, si ca pe Vien'a n'a ajuns'o acea lovitura de s6rte, care intempina acum pe Parisu, pe capital'a cea in florita. Parol'a er6a nimicirea imperiului habsburgicu. Dupa 5 ani erumpendu resbelulu intre Prusi'a si Franci'a in Austri'a nu se observ6a nici unu strigatu de resbunare, si opini'a publica indata se puse sub flamur'a Prusiei, chiaru si Ungari'a adanse mai multu de 30% la acestu servitiu prusianu. T6ta Austri'a aplaud6a vict6riile prusiane; chiaru si candu se luase cor6n'a germana de pe capulu habsburgiloru si se puse pe capulu de Hohenzollern nu se observ6a nici o urma de indispositiune, ci celu multu unu surisu istetiulu democraticu. Spectacululu acesta e unicu in istoria, p6te se fia miscatoriu psihologice, d6r' politicesce nu e. Ac6sta atituda inca o va condamn6a istoria, candu va trage odin6ra la judecata pe barbatii nostri de statu. Barbatii de statu nu -si voru face ilusiuni asupra rezultatului care este: Nu mai este Europ'a! nu mai e cumpana dr6pta!

Franci'a e ologita, subtrasa dela consiliulu pop6reloru, si, ce va se insemneze ac6sta, arata pana si acum conferintiele dela Londonu. Atatu de cu repediune resulta in dilele n6stre efectulu causelor. Angli'a s'a retrasu dela neg6tiile europene. „Marea Britania s'a ingrasiatu si se va innec6a in uns6rea sa“, dicea inainte cu vreo cativa ani unu ministru de externe francesu (mare ilaritate). Se dice, ca vict6riile Prusiei . . . (strigari in stang'a: ale Germaniei) Klaczko: me rogu eu nu cunoscu nici o Germania (contradicere in stang'a), ca invingerile Prusiei se elupta si pentru noi, si Prusi'a va tien6 de aici incolo sentinel'a precum la Rinu asia si la Dunare. Me indoiescu, cumca Prusi'a -si a desfiintiatu aliantia cu Rusi'a, totusi concedu, ca Prusi'a convinsa, ca noi nu i stricamu, va fi

ecuitabila catra noi si ca apropiarea ei va fi folositoria Austriei. Totusi nu trebuie se credemu, ca cu acesta suntemu usurati de incordarile, care trebuie se le faca o potere mare.

Inainte de t6te se privimu la pusetiunea n6stra interna. C. Bismark nu 6 amicul regimului parlamentariu, ci spiritulu militariu alu Prusiei va influenti6a c6a pe alte state si pe Austri'a, spre a o preface intr'unu statu militariu. In urm'a vict6riiloru prusiane voru decide 6ra rasele Europei la formarea stateloru. In Germani'a s'a numitu ac6sta unitatea germana. Ecsemplulu Germaniei lu va urm6 si Rusi'a, pentru ca are ecsemplu in Prusi'a, a carei devisa este: „Forti'a inainte de dreptu“. De ce se nu faca asia si Rusi'a, care abia a esitu din barbaria. Impintenu la violentia ulterio6re va afla Rusi'a, cestiunea pontului e martora de man'a antania. Nu e greu a preved6, ca Rusi'a -si va pune t6ta puterea in cumpan'a pop6reloru slave. Atunci va av6 unu aliatu, la care p6te astadi nu cont6za, si acela va fi Franci'a.

Franci'a n'are a lua nici o privintia la Europ'a, ca-ce ea a privitu cu indiferentismulu la cea mai mare crima in floritoria, la bombardarea Parisului. Mesurati marea putere morala, ce va primi Rusi'a prin ac6sta aliantia cu Franci'a, 6r' simpathieloru, care le primesce Rusi'a in modulu acesta, Austri'a nu le va put6 caut6 in ochii fara periculu. D6ca in astfelu de impregiurari in locu se avemu armata tare pregatita de lupta vomu caut6 catra Prusi'a: atunci Prusi'a si 6r' put6 aduce aminte, ca si ea a inscrisu pe flamur'a sa unitatea Germaniei, si 6r' aduce aminte, ca in Austri'a se afla si milione de frati germani, cari se tienu de imperiulu germanu mai de multu, decatu cei din Elsati'a si Lotaringi'a si atunci s'ar put6 intempl6, c6a Prusi'a mai bine se se intiel6ga cu Rusi'a decatu cu Austri'a.

Istoria ne inv6tia cu litere de focu, ce va aduce viitoriulu, candu nu ne vomu put6 radim6 pe noi si pe armat'a n6stra gata de lupta, ci vomu fi siliti a ne radim6 pe prieteni'a Prusiei.

Giskra respondiendu la acestea depart6za, prepusulu Pruso-germanomaniei dela austriacii prusiani, inse pre debilu. —

Pres'a maghiara -si pironesce inse t6ta atentiunea la miscarile si tendentiele natiuniloru vecine, fia ele si presupuse numai. Se tacu despre Romania'a, despre a carei min. presied. dicu, ca luandu elu iniciativ'a s'ar fi inchiatu intre Romani'a, Serbi'a si Muntenegru una aliantia ofensiva si defensiva secreta, ceea ce va face cea mai mare miscare in caus'a orientale; d6r' apoi despre t6te aceste state dicu si tienu, ca d6ca va succede conferintii din Londonu a deslega in pace cestiunea pontului, atunci aceste principate se voru dechiara nedependente; 6r' d6ca conferintia se va deochia si va incepe belu intre Rusi'a si Turci'a: atunci aceste 3 principate voru pasi in unire. Se intr6ba apoi, ca in contra cui si pelunga cine? si -si respundu singuri, ca asia esi o scire din cercurile politice din Belgradulu Serbiei si apoi, ca diurn. ofic. „Vidovdan“ a publicatu nu de multu una provocare energica adresata romaniloru, bulgariloru, serbiloru si eliniloru c6a se lucr6 in solidaritate pentru nedependentia si vietia libera, ca nu le trebuie nici unu amestecu, nici unu ajutoriu, care apoi se le c6ste libertatea, ei Europ'a se le garanteze numai neutralitatea, ca ele -si voru esopera in florirea vietiei, scotiendu pe

fratii loru de sub juguri, d6ca voru pot6 pe cale paciuita, 6r', d6ca se va cere, cu sabi'a amana. La impartasirea acestui articulu „Kelet.“ observa, ca se p6te, c6a tocma, candu va crede diplomati'a cea intiel6pta, ca t6te suntu in ordinea cea mai buna, se prorumpa deodata torentele si inchia cu: caveant consules. . . . —

— Intr'acea atitudinea, ce au tienut'o romanii facia cu resbelulu franco-prusu dovedindu-si simpathiele catra fratii sei dela apusu, s'a scrisu in cartea tendentieloru si a aspiratiuniloru pop6reloru de catra poterele mari; ele nu mai potu prepune simpathiele romaniloru, ce le posedu pentru civilizatiunea occidentale si ac6sta, candu va veni lucrulu la frangerea panii, va apasa bine in cumpan'a increderei Europei in soliditatea caracterului romanu.

Pana acum inca ne refer6za „Rom.“, ca si diurn. anglu „The Standard“, dupa ce lauda atituda camerei romane cu adrosa, si simpathiele loru prin impartasirea de ajut6ria pentru Franci'a prin sange, prin colecte, dice, ca prin ac6sta atitudine romanii „au doveditu, ca orcare 6r' fi dorintiele prusianiloru natiunea romana nu va suferi nici odata se fia tirita la vre unu actu ostile intereselor francesi in Oriente, si ca adres'a parlamentului romanu este inca unu avertisementu lamuritu in ac6sta privintia.

„Ceea ce deducemu cu satisfacere, din t6te acestea, este ca un'a din nenumeratele complicari, cari amenintia pacea Europei, este inlaturata prin atitudinea natiunei romane“, dice „The Stand.“

Acestu feliu de dechiariuni au mare insemnatate pentru viitoriulu romaniloru. —

Apropos! Una telegrama din Pest'a 3 Febr. in „Kelet“, care 6sa in Clusiu dela 1-a Ian. in c6ce, cuprinde si ac6sta scire, de mare importantia: „Ca poterele reprezentate in conferintia dela Londonu, in prim'a liuia Prusi'a, urgit6za repasirea principelui Carolu, repasirea e verisimila“. Unu amestecu c6a acesta in causele Romaniei, p6te se fia incercatu, inse cu anev6ia va secera invoirea tieiei, care are v6ia, domniloru. —

Dela campulu resbelului in armistare.

Pana in 4 Febr., din care data avemu sciri electrice dela Parisu, capital'a Franciei se afla in liniste. Br. Rothschild a si depuratu contributiunea resbelica de 200 milione, aruncata de dusmanu pe cei flamanditi. —

Acum incepe resbelulu alegeriloru pentru constituanta. In 5 Febr. voru fi alegerile in Parisu, si prin departemente in 8 Februaru si indata in 12—15 consultarile. —

Decretulu de alegeri la constituanta eschide t6te familiile de regenti, toti fostii ministri imperiali, senatori, prefecti si toti candidatii oficiali.

Proclamatiunea lui Gambetta catra natiunea francesca condamna regimulu din Parisu, pentru ca a subscrisu armistitiulu, cum la subscrisu. Elu prov6ca pe Franci'a la continuarea resbelului si folosirea armistitiului pentru preparare la resbelu, pana candu voru d6 6rdele barbare afara de pe sacruulu pamentu alu Franciei, d6ca nu se va pot6 elupta pace onorifica, pentruca acesti straini dusmani n'au crutiatu nimic'a si nu voru crutia pentru a nimici cu totul natiunea francesca. Parisulu nevincibilu prin fortia f6 invinsu prin f6mete. Cetatea remane neatinsa, c6a celu din urma omagiu

unu anu si dñii presiedinti tacu tacerea pescelui, nu le pase de opiniunea publica asupra sa si de miciorarea onórei sale propria; déra ar' trebui se se redice cu provocari toti fostii membri casinei pentru contribuirile, ce le au facutu spre redicarea acelei casine si acum nu se scie, cine si cum le intrebuintiaza, ba fiindu acelea prin statute pentru scopuri filantropice destinate, ar' fi si obligatiunea onor. comitetu alu asociatiunei pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, cá se midiuolcésca aflarea si intrebuintiarea acelu scule scumpe si a baniloru remasi.

Cu respectu cuviintiosu se provóca déra toti fostii membri casinei, precum si laudatulu comitetu, cá déca nici acum dñii presiedinti nu si ar da séma, se staruésca cu toti pentru descoperirea si primirea a celor scule si a baniloru, precum si a bonificarei pentru intrebuintiarea lor si se dispona laudatulu comitetu in sensulu statuteloru despre acelea spre scopuri filantropice.

Unu membru alu fostei casine.

Se róga tóte onor. Redactiuni ale diurnaleloru romane din Austro-Ungari'a, cá se binevoiésca a primi si publica in diurnalele sale acesta convocare. — P.

— In Blasiu a esitu de sub tipariu: „Fundatiunea fericitului Alecsandru Sterca Siulutiu.“ Cuprinde literele fundationali si testamentulu fundatoriului, insocite de unu scurtu comentariu alu editorului. — 3 cóle 8° mare. Se vinde cu 30 cr. —

— In 20 Februaru a. c. se deschide in Pest'a unu nou cursu telegraficu. Cei ce dorescu a fi primiti la acestu cursu, au se-si tramita recusele la locul respectivu mai tardiu pana in 8 Februaru; ér' cei primiti au se se afe in 18 Febr. toti in Pest'a. —

— (Lavina de niué in Berari'a ernatica.) Sambata trec. in 28 Ian. (chiaru in diu'a capitulatiunei Parisului) la 9^{3/4} óre sér'a óspetii din bierari'a numita mai susu, cinandu si conversandu cu tignéla, deodata fusera suprinsi prin una fragore ce semená cu una salva de tunuri. Toti sarira cá fulgerati si alergara spre locul pericolului. — Una lavina de niué topita de pre acoperementulu casei cu 2 constructure cadiu pre plafonulu salonului de sticla ziditu in curtea berariei, plafonulu se rupse si niuea spumegá in pocale, franture de sticla cá garnitura acoperise mancarile. A fostu una norocire, cá in salonulu de sticla érá pucini óspeti si acestia inca asiediati pre langa parietele casei. Din intemplare dd. Dr. Ios. Hodosiu, cu soci'a sa, Ios. Vulcanu si Andreiu Cosma din Selagiu se aflase in acelu salonu. Provedintia divina carea veghiaza asupra celoru bunu, i a feritu de nenorocire. D. Ios. Hodosiu fú ranitu de o frantura de sticla in partea drépta a fruntii, érá dn'a soci'a sa sgariatu la mana, asemene si d. Cosma, érá d. Vulcanu fú ranitu cevasi mai greu la mana, inse nici chiaru vatamarea cea mai insemnata a dlui Hodosiu nu a fostu periculósa. Alta dí amicii sei mersera a lu vedé spre a i esprime condolenti'a din caus'a acestui accidentu, care potea deveni funestu si totuodadata a i descoperi sentimintele de bucuria pentru norocos'a scapare. —

— (Ocuparea Parisului prin fóme) nu este nici decatu unu fenomenu nou in istoria. Regele Enricu alu IV. inca a avutu se stè in anulu 1590 inaintea Parisului pana ce teribil'a fómete i a deschisu in fine portile si i a facutu posibile intrarea. Éta ce dice de Thou in istori'a sa, tom. 11, pag. 175, despre starea Parisului de atunci: „Intr'adeveru desperarea acestei cetati ajunsese la extremitate. Lips'a midiuólceloru de traiu slabise nu numai pre locuitori, ci si pre trupele de apere, incatu acestea nu mai erau in stare a se aperá. In Parisu nu se mai scia, ce este carnea, si armat'a se nutriá numai cu frundie si radecinile ce le aflá sub petri. In locurile publice, si in coltiurile strateloru se aflau cazane, in cari se fierbeá ovesu pisatu, singur'a bucata ce se mai aflá. — Morburile cele mai teribile erupsera, si in cursu de trei lune morira 12.000 ómeni. Stratele resunau de gemetele morindiloru, de strigatele desperate si suspinele celoru ce se luptau cu fómea. Pane nu se mai capetá nici de leacu. Toti canii fure prinsi si mancati; acést'a o faceau cu osebire germanii, acést'a ginte feroce dela natura (gens naturellement feroce). — Parintii -si mancau copiii, si in fine,

la svatulu consulului ispaniolu, se coceá pane din ósele sdrobite si din capatinelemortiloru.“ „Fed.“

— Ap'a Dunarei, dupa cum aflamu din diuarile din Brail'a-Galati, a inceputu a cresce intr'unu modu ingrozitoriu, incatu amenintia cu deosebire partea din diosu a orasiului Galati, numita Valea. Se dice, ca primariulu urbei a luat mesurile necesarie pentru evitarea a orice periculu. —

— Diuaristic'a unguresca si-a luat inceputulu cu revolutiunea francesa. In acést'a epoca, si pre timpulu resbeleloru lui Napoleon I. emigraru redactori in Vien'a, capital'a imperiului si centrulu guvernamentulu de pre atunci, unde -si sciea foile. La inceputulu secolului prezentu unguirii aveau numai dóue diuarie: „Curierulu ungurescu“ si „Informatoriulu ungurescu“, ambele esieau in Vien'a. In Pest'a a aparutu prim'a fóia unguresca „Insciintiari din patria“, la 1806 in 2 Iuliu. La 1830 aveau numai trei foi politice si siépte scrieri periodice. Pre la 1840 erau 26 diuarie in Ungari'a, intre cari cinci politice; ér' la 1847 33, intre cari siése politice; la 1848—49 in Ungari'a si Transilani'a esieau 80 diuarie unguresci, diumetate cu materii politice. Inainte de 1850 esieau in limb'a unguresca 3 foi politice si 6 periodice; inainte de 1861 6 foi politice quotidiane, 5 septemania si 41 periodice si inca 42 in Bud'a-Pest'a, 10 in provincia; inainte de 1870 foi politice quotidiane erau 10, septemania 28, si diferite scrieri periodice 108, totalu 146; dintre cari 96 in Bud'a-Pest'a si 50 in provincia. Inainte de 1871 in Ungari'a aperau 167 foi in limb'a unguresca, dintre cari 14 politice quotidiane, 37 septemania si 116 nepolitice, dintre acestea 105 aparau in Bud'a-Pest'a si 62 in provincia. —

Istori'a romana.

D. Tacitu anuncia, ca de aici inainte cursulu de istori'a romaniloru lu va tiené Duminec'a dela 11—12 a. m. in un'a din salele gimnasiului.

Contribuiri

pentru ajutorarea raniloru, vedveloru si orfaniloru fratiloru nostri francesi, cadiuti in lupta pentru patri'a strabuna:

Blasiu 22 Ian. (Continuare la Gazet'a Nr. 100 si 101, 6, 7. — 1870.)

Prin d. Stefanu Cocovanu juristu abs.,

au contribuitu a) in Hidisiu: V. Paulu parochu 1 fl., Sam. Ratiu 41 cr., Mateiu Gligoru, I. Pop'a, Teod. But'a, Petru Pop'a, Io. Pop'a colect., Vas. Calinu, Nic. Pop'a, Gligoru Otielu cate 20 cr., Petru Duma 16 cr., Io. Rusu 12 cr., Vas. Florea, Io. Duma, Mateiu Ratiu, Io. Jude, Sim. Pop'a, Io. Pop'a, Io. Calinu, Io. Pop'a, Iliá Moldovanu, Cra-ciunu Rusu, Io. Florea, Stef. Pop'a, Mateiu Lic'a, Iac. Ratiu, Sim. Florea, Todoranu Iacobu, Teodoru Pop'a, Lin'a Lupascu cate 10 cr., Chirila Bulbucu 8 cr., Mateiu Simeonu 6 cr., Vas. Jude, Io. Florea, Samsonu Dum'a, Stefanu Otielu cate 5 cr., Paulu Ratiu 4 cr., Andreiu Ratiu 4 cupe de grau, P. Dirle si An'a Lupascu cate 2 cupe de grau. —

(Va urmá.)

Novissimu. Din Bordeaux se telegraféza, ca cu totu amesteculu lui Bismark, care tramise unu membru alu regimelului seu la Parisu, cá se i faca cunoscuta tóta starea lucrului cu alegerile, regimulu din Bordeaux subscrise unu documentu, ca sustiene decretulu seu de alegere. —

Garibaldi, dupa ordinea dela Bordeaux, data din erore, a cedatu Dijonulu prusianiloru si armat'a lui Bourbaki trecu in Elveti'a. In Bordeaux adica se credea, ca armistarea nu face esceptiune; dér' prusiani pretendu predarea Belfortului si a cetatei Bitsch, cá conditiuni de armistare si in ostu. Alta pecalitura dela pecale. —

Din Berlinu 7 Februaru se asecura, ca cu intelegerea tuturoru poteriloru s'au facutu modificarea in cestiunea pontului. — In caus'a pazei inca se apropiara Bismark cu Favre, cari ar' vre se se impace fara amesteculu celorualte poteri. —

Principele Carolu nu va parasi tier'a; scirile scornite vinu din intentiuni rele, cari se voru potieni in virtutea patriotismului romana. —

CURSURILE

la bursa in 7 Febr. 1871 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 84	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	9 „ 94	„ „
Augsburg	—	—	121 „ 40	„ „
London	—	—	123 „ 80	„ „
Impromotulu nationalu	—	—	58 „ 80	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	—	67 „ 75	„ „
Obligatiunile rurale ungare	—	—	78 „ 40	„ „
„ „ temesiane	—	—	77 „ —	„ „
„ „ transilvane	—	—	75 „ 20	„ „
„ „ croato-slav.	—	—	83 „ 50	„ „
Actionile bancei	—	—	721 „ —	„ „
„ creditului	—	—	251 „ 50	„ „

PRAFURILE purgative gazóse dela Elöpatak

cuprindu in sine partile constitutive solvetórie ale ape mineralu renumite dela Valcele (Elöpatak) si au in sine tóta puterea vindicatória a aceleia intru unu gradu inaltu.

Efeptu deosebitu arata prafurile acestea la catarhe, slabitiune si spasmusu de stomachu, la slabitiune de mistuire, lipsa de apetitu, in pyrosi (formare preste mesura de acide), la hyperami si imflaturi ale ficatului si splinei, la secretiune si escretiune bolnavitiósa de fere. la inchiegare si concretione de fere, si la galbinare ostinata, causate din aceste; nu mai pucinu la mucositatea fiacarui organu alu trupului; la astma (greutate de resuflare) si batatur'a animei, la atonia (slabitiune) si imflatulenti'a matiiloru, la hydropica si la pletora abdominala; cu deosebire la trengi, la catarhe de rinichi, besica si tiav'a udului, la formare de nesipu si de pétra in aceste organe, la catarhe chronice si imflaturi de matrice (matra), la fluksiuni séu pola alba, inclinatiune la motrorhagia, ametiala, congestiune catra capu si peptu, la sughitiu ostinatu, la hypocondria si hysteria.

Aceste prafuri se potu intrebuintiá cu mai mare folosu, cá ori si care alte midiuólce purgative, iritative si drastice. Efeptulu lor este siguru, linu si fara durere, fiinduca partile loru constitutive suntu de o natura linu solvetória, recoritória si alinetória; de acea se póte continuá si intrebuintiarea lor fara periculu mai lungu timpu; despre ce mai multe auctoritati medicali si scientifici si multi bolnavi au datu declaratie recunoscutória.

Pretiuulu unei cutedi cu 12 dóse impreuna cu avisulu despre modulu intrebuintiarei este 1 fl. v. a.

Se gasesce in tóte pharmaciele mai renumite, in fiacare comerciu de ape mineralu si de specierii mai insemnate.

Depoulu principalu si biuroulu de espeditie se afla in Brasiovu in apotec'a „la coróna“ a lui **Gregoriu Száva.**

11